

TAUTINIŲ MAŽUMŲ TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2023-03-08 Nr. TAR1-43

Posėdžio data: 2023 m. vasario 28 d., pradžia – 15:30 val., pabaiga – 17:00 val.

Posėdžio vieta: Klaipėdos miesto savivaldybės Didysis pasitarimų kambarys Akvariumas (Liepų g. 11).

Posėdžio pirmininkė – Rasa Miuller, Klaipėdos vokiečių draugijos narė.

Posėdžio sekretorė – Germinta Patašiūtė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus vyr. specialistė.

Dalyvavo (9 iš 12):

1. **Rasa Miuller**, Klaipėdos vokiečių bendrija.
2. **Eglė Deltuvaitė**, Kultūros skyriaus vedėja.
3. **Gotfirdas Tapinas**, Klaipėdos apskrities latvių asociacija „Atpūta“.
4. **Irena Songin**, Lietuvos lenkų sąjungos Klaipėdos skyrius.
5. **Judita Simonavičiūtė**, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos Kultūros, švietimo ir sporto komitetas.
6. **Leonid Tregub**, Pabaltijo ukrainiečių asociacija, Klaipėdos miesto ukrainiečių tradicinės kultūros ir folkloro klubas „Prosvit“, Klaipėdos ukrainiečių kultūros ir švietimo centras „Rodyna“.
7. **Naira Albertjan**, Klaipėdos armėnų bendruomenės „Van“ atstovė.
8. **Natalija Domnenko**, Klaipėdos miesto baltarusių bendruomenė „Krynica“.
9. **Rana Mammadova**, Klaipėdos regiono azerbaidžaniečių draugija „Azeris“, Klaipėdos miesto azerbaidžaniečių bendrija „Dostlug“.

Kiti posėdžio dalyviai:

1. **Jelena Butkevičienė**, Tautinių kultūrų centro direktorė.
2. **Nina Puteikienė**, Tautinių kultūrų centro tarybos pirmininkė.

DARBOTVARKĖ:

1. 2022 metų Tautinių mažumų tarybos veiklos apžvalga (pranešėja – R. Miuller).
2. Tautinių bendrijų tradicinių renginių organizavimas Klaipėdoje 2023 m. (pranešėja – J. Butkevičienė).
3. Aktualijos iš Tautinių mažumų departamento (pranešėja – R. Miuller).
4. Kiti klausimai.

R. Miuller nustatė, kad posėdyje dalyvauja 9 Tautinių mažumų tarybos (toliau – TMT) nariai, kvorumas yra ir pasiūlė pritarti posėdžio darbotvarkei. Posėdžio darbotvarkei pritarta bendru sutarimu.

1. SVARSTYTA. 2022 metų Tautinių mažumų tarybos veiklos apžvalga (pranešėja – R. Miuller).

R. Miuller pristatė 2022 metų TMT veiklos pagrindinius aspektus:

- 2022 m. pradžioje prasidėjus karo veiksams Ukrainoje TMT susirinko aptarti visas pagalbos Ukrainai ir jos piliečiams galimybes. Bendru sutarimu buvo nutarta siūlyti dalį Tautinių kultūrų centro (toliau – TKC) lėšų, skirtų tautinių mažumų bendrijų tradicinių renginių finansavimui, sutikus visoms tautinėms bendrijoms, skirti ukrainiečių tautinių bendrijų veiklai.

- 2022 m. pavasarį į Klaipėdą reziduoti atvyko Sonya Winterberg – žurnalistė ir dokumentinių filmų kūrėja. Rezidencijos laikotarpiu Sonya rašė tinklaraštį vokiečių kalba (buvo išverstas į lietuvių kalbą) apie patirtis Klaipėdoje.

- 2022 m. buvo inicijuotas TMT nuostatų keitimas, siekiant užtikrinti efektyvų tarybos darbą ir narių lankomumą. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2022 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. T2-256 TMT nuostatai papildyti punktu: „22. Jei Tarybos narys 2 kartus iš eilės nedalyvavo posėdyje ne dėl svarbių priežasčių, Taryba kreipiasi į Tarybos narį delegavusią organizaciją dėl nario pakeitimo. Svarbiomis priežastimis pripažįstamos tik objektyvios, nuo nario valios nepriklausančios aplinkybės, sutrukdžiusios dalyvauti posėdyje: nedarbingumas, komandiruotė, darbo (tarnybinių) užduočių vykdymas ir pan. Apie tai, kad Tarybos narys nedalyvaus posėdyje, būtina informuoti Tarybos pirmininką iš karto paaiškėjus aplinkybėms, dėl kurių narys negali dalyvauti posėdyje.“. Taip pat paminėjo, kad šios kadencijos Tautinių mažumų tarybos posėdžiuose visiškai nesilankė (nedalyvavo nei viename posėdyje) rusų tautinės bendrijos atstovas. Išsakė lūkestį, kad naujos kadencijos taryba lankomumo problemų neturės.

- Buvo aptartas tautinių bendrijų renginių planas 2023 metams ir nutarta siūlyti vieno renginio nefinansuoti (Klaipėdos rusų bendrija „Lada“ Tradicinė šventė Klaipėdos m. vaikams „Saulutė šviečia Klaipėdai“). Buvo kreiptasi į Klaipėdos miesto savivaldybės administraciją dėl teisinio išaiškinimo, ar ne Klaipėdos mieste registruotos tautinės bendrijos gali gauti TKC finansavimą renginiams. Buvo gautas atsakymas: „Klaipėdos miesto savivaldybės Tautinių kultūrų centro biudžeto lėšų, skirtų kultūrinei veiklai, naudojimo tautinių bendrijų tradiciniams renginiams tvarkos aprašo 3 punkte nustatyta, kad Tautinių kultūrų centro biudžeto lėšos, skirtos kultūrinei veiklai, gali būti naudojamos Klaipėdos miesto tautinių bendrijų tradiciniams renginiams.“.

N. Puteikienė pasakė, kad situacija šiuo metu yra pasikeitusi, buvo pakeista renginių finansavimo tvarka ir joje nustatyta, kad ne Klaipėdos mieste registruota tautinė bendrija gali gauti TKC finansavimą tuo atveju, jei veikla vykdoma Klaipėdos mieste. Toks sprendimas buvo priimtas siekiant išlaikyti vieningą finansavimo principą, atsižvelgiant į kultūros ir meno projektų finansavimo tvarką, kuomet finansavimą gali gauti ir kituose miestuose registruotos organizacijos, jei jų veikla vykdoma Klaipėdos mieste.

1. NUTARTA. Informacija išklaudyta.

2. SVARSTYTA. Tautinių bendrijų tradicinių renginių organizavimas Klaipėdoje 2023 m. (pranešėja – J. Butkevičienė).

J. Butkevičienė informavo, kad bendrijų pateiktas lėšų poreikis – 36 410 Eur, lyginant su praėjusiais metais tai 10 tūkst. mažiau Gavus Klaipėdos miesto savivaldybės rekomendacijas dėl biudžeto, galutinė bendrijų projektams skiriama suma – 19 600 Eur, kas sudaro 50 proc. nuo prašomos sumos. Lyginant su 2022 m. yra padidėjimas (2022 m. buvo tenkinta 30 proc. pateikto poreikio). J. Butkevičienė pristatė 2023 m. tautinių bendrijų renginių planą ir jiems skirtas finansavimo apimtis:

Eil. Nr.	Bendrijos pavadinimas	Renginio pavadinimas	Lėšos, Eur.
1.	Klaipėdos armėnų bendruomenė „Van“ Garnik Kazarian	Armėnų kultūros dienos 2023	2725,00
2.	Klaipėdos regiono azerbaidžaniečių draugija Azeris“ Aliaga Mamedov	Azerbaidžano kultūros diena	2325,00
3.	Klaipėdos baltarusių bendrija „Krynica“ Nikolaj Logvin	Baltarusijos kultūros dienos (Baltarusijos menininkų paroda, BALTARUSIŠKOS DAINOS ŠVENTĖ "VEČARYNA Z KUPALINKAI" ir ..)	2725,00
4.	Klaipėdos apskrities latvių asociacija „Atpūta“ Gotfridas Tapinas	Tradicinė XIX-oji „ BALTŲ KULTŪROS BANGA“	1625,00
5.	Klaipėdos rusų bendrija „Lada“ Svetlana Vasičkina	Tradicinė šventė Klaipėdos m. vaikams „Saulutė šviečia Klaipėdai“	1000,00
6.	Klaipėdos totorių bendrija „Nur“ Ifir Gibadullin	Totorių nacionalinė šventė „Sabantuj“	2025,00

7.	Klaipėdos ukrainiečių kultūros ir švietimo centras „Rodyna“ Lidia Trigub	Ukrainiečių kultūros diena	3625,00
8.	Klaipėdos vokiečių bendrija Arnokld Piklaps	Vokiečių kultūros dienos 2023	1325,00
9.	Klaipėdos žydų bendruomenė Feliksas Puzemskis	Žydų kultūros ir tradicinių švenčių dienos	2225,00
		Viso:	19600,00

J. Butkevičienė pasakė, kad nuo 2024 m. bus siūloma ne tik Klaipėdos mieste veikiančioms, bet ir kituose miestuose esančioms tautinėms bendrijoms (kirgizų, karaimų, romų ir kt.) organizuoti renginius, pristatančius jų kultūrą, Klaipėdoje ir teikti paraiškas finansavimui gauti.

J. Simonavičiūtė pasakė, kad reikia atskirti sąvokas renginys ir bendrija, finansuoti renginius, o ne bendrijas, paklausė, ar yra konkursinės procedūros?

J. Butkevičienė pasakė, kad yra teikiamos paraiškos, užpildoma forma ir sąmata. Vėliau pateiktos paraiškos aptariamoms TKC taryboje. Pasakė, kad šis siūlymas atsirado todėl, kad Klaipėdoje sudėtinga įkurti naują tautinę bendriją, o sudarius sąlygas savo kultūrą pristatyti Klaipėdoje kitų miestų bendrijoms, daroma prielaida, kad Klaipėdoje gyvenančios tautinės mažumos būtų paskatintos burtis į bendriją.

R. Miuller pasakė, kad visos tautinės bendrijos, veikiančios Lietuvoje, turi galimybę teikti paraiškas Tautinių mažumų departamentui (toliau – TMD), kur paraiškas vertina 3 nepriklausomi ekspertai.

J. Butkevičienė pasakė, kad įvyksta posėdis, kuriame tautinių bendrijų atstovai pristato savo paraiškas, vėliau jos svarstomos TKC taryboje, kurią sudaro vienas TKC darbuotojas, 2 deleguoti Klaipėdos miesto tarybos nariai ir 2 deleguoti tautinių mažumų atstovai. Aptariama kiekviena paraiška, išsiunčiamos rekomendacijos dėl paraiškų tobulinimo.

R. Miuller atkreipia dėmesį, kad kviečiant kitų miestų tautines bendrijas teikti paraiškas, bus sumažinama suma, skiriama Klaipėdos miesto bendrijų renginiams. Ar tai nesupriešins mieste veikiančių bendrijų?

E. Deltuvaitė pasiūlė dėl šio klausimo balsuoti ir paminėjo, kad kitų miestų tautines bendrijas pristatyti savo kultūrą Klaipėdoje galima kviesti TKC organizuojamų renginių rėmuose (Tautinių kultūrų diena Klaipėdoje ir kt.) arba nukreipti į Klaipėdos miesto savivaldybės kultūros ir meno projektų dalinio finansavimo konkursą.

N. Puteikienė pasakė, kad reikia laikytis vieningo finansavimo principo, kuris buvo paminėtas anksčiau. Į šią problemą galima žiūrėti lingvistiškai ir ne kviesti kitų miestų bendrijas, o viešai skelbti kvietimą teikti paraiškas tautinių bendrijų renginiams Klaipėdoje Savivaldybės ar TKC interneto svetainėje. Taip pat pažymėjo, kad renginių tvarkoje sąvoka „tradiciniams renginiams“ buvo pakeista

tiesiog „renginiams“ taip sudarant galimybę organizuoti ne tik tradicinius renginius (Užgavėnės ir kt.) o ir parodas ar kt. kultūrinės veiklas.

J. Simonavičiūtė pasakė, kad viešai kviečiant visas bendrijas teikti paraiškas dėl renginių Klaipėdos mieste finansavimo, reikėtų pergalvoti finansavimo mechanizmą.

R. Miuller atkreipė dėmesį, kad TKC yra miesto įstaiga, todėl prioritetas vis tiek turi likti miesto bendrijos. Paminėjo, kad būtų galima per Jūros šventę kvieti kitų miestų bendrijas pristatyti savo kultūrą.

N. Puteikienė pastebėjo, kad tautinių bendrijų Klaipėdoje sumažėjo ir mažės toliau dėl geopolitinių įvykių, todėl į šią problemą reikia žiūrėti platesniu kampu.

J. Butkevičienė pareplikavo, kad jeigu ir toliau mažės bendrijų, tai po 4-5 metų TKC neberekės visai.

N. Puteikienė atkreipė dėmesį dėl rusų bendrijos „Lada“ renginio finansavimo 2023 m.

R. Miuller pasakė, kad buvo TMT priimtas sprendimas siūlyti nefinansuoti rusų bendrijos „Lada“ renginio „Tradicinė šventė Klaipėdos m. vaikams „Saulutė šviečia Klaipėdai“ ir paprašė J. Butkevičienės paaiškinti, kodėl šis renginys yra finansuojamų renginių sąrašė.

J. Butkevičienė paaiškino, kad šį renginį finansuoti nusprendė TKC taryba posėdžio metu, ji tame posėdyje nedalyvavo.

R. Miuller pakvietė balsuoti, kas pritaria, kad minėtas rusų bendrijos renginys nebūtų finansuojamas ir vietoj jo pasiūlyti rusų bendruomenei „Lada“ organizuoti kitą renginį. Bendru sutarimu buvo nutarta TKC siūlyti, kad rusų bendrijos „Lada“ renginys „Tradicinė šventė Klaipėdos m. vaikams „Saulutė šviečia Klaipėdai“ nebūtų finansuojamas ir pasiūlyti rusų bendrijai organizuoti kitą renginį.

R. Miuller paklausė, ką kiti tarybos nariai mano apie kitų tautinių bendrijų kvietimą savo kultūrą pristatyti Klaipėdoje?

G. Tapinas pasakė, kad pirmiausia reikia gerbti ir palaikyti savo mieste veikiančias tautines bendrijas.

N. Domnenko pasakė, kad būtų galima kitų miestų bendrijas informuoti apie tokią galimybę, o ne kviesti asmeniškai.

R. Miuller apibendrino, kad remiantis tarybos narių išsakytomis mintimis išryškėja nuomonė, kad kitų miestų tautines bendrijas pristatyti savo kultūrą Klaipėdoje reikėtų kviesti kitų renginių (Jūros šventės, Tautinių kultūrų dienos ir kt.) ar finansavimo konkursų rėmuose, o ne asmeniškai kviesti teikti paraiškas TKC.

J. Butkevičienė atkreipė dėmesį, kad pagrindinis siekis sudaryti galimybes į Klaipėdą ateiti naujoms tautinėms bendrijoms.

E. Deltuvaitė pasakė, kad vieno renginio finansavimas pats savaime neišspręs tautinių bendrijų kūrimosi problemos, šią problemą reikia spręsti kitais būdais, galima kviesti kolegas ir diskutuoti, kokios priežastys, galimi sprendimo būdai ir kt. Pasiūlė, kad kitų miestų tautines bendrijas būtų galima skatinti dalyvauti Savivaldybės kultūros ir meno dalinio finansavimo konkursuose, kur yra patvirtintas ir prioritetas „Atviras pasauliui daugiakultūris miestas“.

R. Miuller pritarė ir pasakė, kad reiktų užtikrinti informacijos sklaidą.

I. Songin pritarė.

2. NUTARTA. 1. Informacija išklaudyta. 2. TKC siūlyti, kad rusų bendrijos „Lada“ renginys „Tradicinė šventė Klaipėdos m. vaikams „Saulutė šviečia Klaipėdai“ nebūtų finansuojamas ir pasiūlyti rusų bendrijai organizuoti kitą renginį.

3. SVARSTYTA. Aktualijos iš Tautinių mažumų departamento (pranešėja – R. Miuller).

R. Miuller pristatė TMD plėtros programos pažangos priemonę „Tautinių mažumų įsitraukimo ir įtraukties į visuomeninį gyvenimą skatinimas ir informacinės atskirties mažinimas“ ir pasakė, kad yra atsiųstas šios projekto aprašas ir paraiškas dėl projektų įgyvendinimo bus galima teikti 2024-2025 m. Tačiau siekiant kuo aukštesnės veiklų kokybės paraiškas galės teikti tik biudžetinės įstaigos (muziejai, kultūros centrai, bibliotekos). Tačiau biudžetinė įstaiga, organizuodama projektą, turės bendradarbiauti bent su viena tautine bendrija, kurios specifika atspindi projekto veiklose.

Taip pat TMD pasakė, kad baigtas projektas „Laisvų nuo neapykantos bendruomenių kūrimas Lietuvoje“, kuris vyko nuo 2021 m. kovo iki 2023 m. vasario mėn. Paminėjo, kad esant tautinei ir kt. diskriminacijai ar neapykantai skatinama kreiptis į atsakingas institucijas. Paminėjo keletą anketinės apklausos rezultatų pavyzdžių, kuriuose atsispindi diskriminacija tautiniu, etniniu požiūriu.

3. NUTARTA. Informacija išklaudyta.

4. SVARSTYTA. Kiti klausimai.

R. Mammadova pasisakė, kad azerbaidžaniečių Klaipėdoje veikia virš 10 metų, ne vieną kartą į Klaipėdos miesto savivaldybę jau buvo kreiptasi dėl patalpų suteikimo, kadangi yra daug nacionalinės atributikos (kostiumai, drabužiai ir kt.), kurios nėra kur laikyti, taip pat nėra kur rengti užsiėmimų su vaikais, tačiau patalpos nebuvo suteiktos. Klaipėdoje šiuo metu gyvena 165 azerbaidžaniečių šeimos. Iš visų tautinių bendrijų tik azerbaidžaniečių bendrija neturi patalpų, todėl prašoma TMT padėti spręsti šią problemą.

E. Deltuvaitė pasakė, kad šiuos klausimus sprendžia turto skyrius, reiktų kreiptis į turto skyrių siekiant išsiaiškinti, kokia yra situacija dėl patalpų.

E. Deltuvaitė pasakė, kad galima raštu kreiptis į Savivaldybės administracijos direktorių. J. Simonavičiūtė pritarė.

R. Miuller pasiūlė balsuoti, ar visi sutinka palaikyti bendrijas ir raštu kreiptis į Savivaldybės administracijos direktorių dėl patalpų problemų bendrijoms. Pritarta bendru sutarimu.

4. NUTARTA. Palaikyti bendrijas ir raštu kreiptis į Savivaldybės administracijos direktorių, kad būtų ieškoma galimybių tautinėms bendrijoms skirti patalpas ir spręsti kitas su patalpomis susijusias problemas.

E. Deltuvaitė pasakė, kad artimiausiu metu bus renkama nauja TMT kadencijai (4 metams), todėl bendrijos jau dabar turėtų apgalvoti ir planuoti, ką deleguos. Vieną tautinę mažumą atstovauja vienas asmuo (t. y. jei viena tautinė mažuma turi keletą bendrijų, atstovą turi išrinkti vieną).

Posėdis baigėsi 17:00.

Posėdžio pirmininkė

Rassa Miuller

Posėdžio sekretorė

Germinta Patašiūtė